

Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa kehitetty hakevan toiminnan malli EU/ETA maiden ulkopuolella koulutettujen sairaanhoitajien tavoittamiseksi

26.4.2024

Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeen yhtenä osatavoitteena on tuottaa maakunnallinen hakevan toiminnan malli EU/ETA maiden ulkopuolella koulutuksensa saaneille sairaanhoitajille. Hakevan toiminnan tavoitteena on, että valmiit sairaanhoitajat saavat tietoa sairaanhoitajan laillistamisväylästä voidakseen kouluttautua ja hakea Valviran laillistusta. Ilman laillistusta heillä ei ole oikeutta toimia sairaanhoitajana Suomessa. Tässä artikkelissa esitellään lyhyesti tämä hakevan toiminnan malli, joka on kehitetty osana Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hanketta. Hakevan toiminnan mallin infograafi julkaistaan hankkeen verkkosivuilla Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö – SeAMK Projektit

EU/ETA maiden ulkopuolella koulutetut

sairaanhoitajat Etelä-Pohjanmaalla

EU/ETA maiden ulkopuolella koulutetut sairaanhoitajat ovat voineet muuttaa Suomeen eri syistä johtuen. Tavallisimmat syyt Suomeen muuttamiselle ovat perhesuhteet, opiskelu ja työperäiset syyt. Yhä enemmän Suomessa ja Etelä-Pohjanmaan alueella on henkilöitä, jotka ovat tulleet Suomeen tilapäisen suojelun tarpeen tai pakolaisuuden vuoksi. Myös tällaisten henkilöiden joukossa voi olla valmiita sairaanhoitajia ja heidät tulisi tavoittaa ja ohjata koulutuksen pariin.

Sairaanhoitajien koulutus Suomessa

Sairaanhoitajien koulutus ja työn sisältö eroavat eri maiden välillä. Suomessa sairaanhoitajia koulutetaan ammattikorkeakouluissa ja koulutus noudattaa EU direktiiviä, jonka mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden pätevyyden tulee olla ainakin osittain siirrettävissä maiden välillä. Tästä syystä sairaanhoitajakoulutus on hyvin yhtenäinen EU alueella, mutta sairaanhoitajan työtehtävissä voi olla eroavaisuuksia. Seinäjoen ammattikorkeakoulu on Etelä-Pohjanmaalla keskeisessä asemassa, kun suunnitellaan ja toteutetaan koulutusratkaisuja EU/ETA maiden ulkopuolella koulutetuille sairaanhoitajille. Koulutusratkaisut sisältävät esimerkiksi sairaanhoitajan suomen kielen osaamisen vahvistamista koulutuksen aikana.

On tärkeää, että valmiita sairaanhoitajia ei ohjattaisi pitkään koulutukseen hoiva-avustajasta lähihoitajaksi ja vasta sen jälkeen sairaanhoitajakoulutukseen. Heidät tulisi kouluttaa suoraan sairaanhoitajiksi Suomeen ilman koulutuksen välimalleja. Sellaiset valmiit sairaanhoitajat, jotka ovat Etelä-Pohjanmaalla hoiva-avustajan tai lähihoitajan tehtävissä, tulisi tavoittaa ja ohjata sairaanhoitajakoulutukseen. Myös työnantajilla on tässä keskeinen asema, jotta he huomaavat työntekijän potentiaalin sairaanhoitajan työhön Suomessa. Lisäksi valmiin sairaanhoitajan omaa ammattia vastaavan pätevyyden saaminen on osa eettistä rekrytointia kansainvälisessä kontekstissa. (WHO 2010.) Seinäjoen ammattikorkeakoulussa osataan neuvoa sairaanhoitajalle laillistamisväylä tai tutkintoon johtava koulutus henkilön oman tarpeen mukaan, joten rohkaisemme kaikkia asianosaisia ottamaan yhteyttä SeAMKiin. Yhteystiedot ovat tämän artikkelin lopussa.

Hakeva toiminta

Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa hakevalla toiminnalla tarkoitetaan sellaisten henkilöiden tavoittamista, jotka ovat suorittaneet sairaanhoitajan koulutuksen EU/ETA maiden ulkopuolella. Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeen ensimmäisen toimintavuoden aikana on laadittu verkkosivut ja esitteitä EU/ETA maiden ulkopuolella koulutettujen sairaanhoitajien ja heidän työnantajiensa tavoittamiseksi. Heti hakevan toiminnan alussa huomattiin, että kaikilla toimijoilla ei ole tietoa, miten ulkomailla koulutuksensa saaneita sairaanhoitajia tulisi ohjata ammattikorkeakouluun saamaan ohjausta ja neuvontaa sairaanhoitajan laillistamisprosessista Suomessa.

Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa EU/ETA maiden ulkopuolella koulutettujen sairaanhoitajien hakevaa toimintaa on toteutettu yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa, kuten julkiset ja

yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut, kuntien kotouttamispalvelut, ammatilliset oppilaitokset, ELY-keskus ja TE-toimisto. SeAMK Official ja SeAMK_Nursing -Instagram-tilejä on hyödynnetty hakevassa toiminnassa, ja tietoa on jaettu myös SeAMKin Facebook ja LinkedIn kanavien kautta. Lisäksi muitakin verkostoja, joita Etelä-Pohjanmaalla kutsutaan ”puskaradioksi”, on käytetty hakevan toiminnan toteuttamisessa. Näitä ovat hoitotyön opettajien omat verkostot alueella ja opettajien henkilökohtaiset somekanavat. Lisäksi SeAMKin maahanmuuttaneita opiskelijoita on informoitu EU/ETA maiden ulkopuolella koulutuksensa saaneiden sairaanhoitajien hakevasta toiminnasta, jotta he ovat voineet jakaa tietoa omissa verkostoissaan. Hakevaa toimintaa on toteutettu sekä suomen että englannin kielillä.

Hakevan toiminnan tulokset

Hakevan toiminnan tuloksena Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hanke on tarjonnut ensimmäisen toimintavuoden aikana henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa yli kahdellekymmenelle EU/ETA maiden ulkopuolella koulutetulle sairaanhoitajalle. Useimmat ohjausta saaneista sairaanhoitajista ovat kotoisin Aasian maista, kuten Filippiineiltä, Intiasta ja Nepalista. Etelä-Pohjanmaalle he ovat muuttaneet perhesuhteiden vuoksi tai työperustaisesti. Myös Ukraina lähtömaana on korostunut, sillä sieltä on tullut Etelä-Pohjanmaalle useita sairaanhoitajia. Suurin osa ohjausta saaneista sairaanhoitajista osaa jo hyvin suomea, ja moni on suorittanut YKI (yleinen kielitutkinto) testinkin.

Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa ohjausta on toteutettu kontaktikäynteinä, sähköpostilla, whatsapilla sekä puhelimitse. Ohjaus on sisältänyt tietoa sairaanhoitajan työtehtävistä ja sairaanhoitajan suomen kielen kielitaitovaatimuksista ammatissa toimimiseksi, Valviran laillistamisprosessista, sairaanhoitajan tutkintokoulutuksen ja laillistamisväylän eroista sekä laillistamisväylän sisältämistä opinnoista.

SeAMK on mukana valtakunnallisissa Saila I ja Saila II -hankkeissa. Hankkeet toteuttavat EU/ETA maiden ulkopuolella koulutettujen sairaanhoitajien laillistamisväylän koulutusta Suomessa. Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa toteutetun ohjauksen ja neuvonnan tuloksena EU/ETA maiden ulkopuolella koulutettuja sairaanhoitajia on pystytty ohjaamaan Saila-hankkeiden pariin ja laillistamisväylään. Tällä tavalla Suomeen saadaan nopeasti lisää sairaanhoitajia ja laillistamisväylä takaa sen, että noudatamme WHO:n (2010) eettisen rekrytoinnin ohjeita ja STM:n (2023) suosituksia.

Halutessasi lisätietoa sairaanhoitajan laillistamisväylästä voit olla yhteydessä meri.matala-aho(at)app-staging.seamk.hion.dev. Meri toimii SeAMKissa Saila hankkeiden projektikoordinaattorina. Haku EU/ETA maiden ulkopuolella koulutettujen sairaanhoitajien laillistamisväylän opintoihin on auki 3.5.2024 saakka.

Artikkeli on valmisteltu osana Kulttuuri- ja kielitietoinen hoitotyö Etelä-Pohjanmaalla -hanketta, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Haluamme kiittää rahoittajaa hankkeen ja artikkelin rahoittamisesta.

Marjut Asunmaa
Projektipäällikkö, koulutuspäällikkö DP in Nursing
SeAMK

Lähteet

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2023. Vastuullisuussuosituksia Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön kansainväliseen rekrytointiin. 20230215+Vastuullisuussuositukset+sote-henkilöstön+kansainväliseen+rekrytointiin_siisti.pdf (tem.fi)

WHO. 2010. WHO Global Code of Practice on the International Recruitment of Health Personnel. Microsoft Word – WHO_global_code_of_practice_EN.doc